

EDUSKUNNAN VASTAUS 129/2003 vp

Hallituksen esitys yleistä tuoteturvallisuutta koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä yleistä tuoteturvallisuutta koskevan lainsäädännön muuttamisesta (HE 127/2003 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 10/2003 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1 §

Tämä laki koskee kulutustavaroita, joita elinkeinonharjoittaja valmistaa, pitää kaupan, myy tai muutoin elinkeinotoimintansa yhteydessä luovuttaa, tuo maahan, vie maasta tai kuljettaa maan kautta, sekä kuluttajapalveluksia, joita tarjotaan, suoritetaan, pidetään kaupan, myydään tai muutoin luovutetaan.

Kulutustavaroilla tarkoitetaan tässä laissa sellaisia tavaroita ja *kuluttajapalveluksilla* sellaisia palveluksia, jotka ovat tarkoitettut käytettäväksi tai joita olennaisessa määrin käytetään yksityiseen kulutukseen.

Elinkeinonharjoittajalla tarkoitetaan tässä laissa luonnollista henkilöä taikka yksityistä tai julkista oikeushenkilöä, joka tuloa tai muuta taloudellista hyötyä saadakseen ammattimaisesti valmistaa, suorittaa, pitää kaupan, tarjoaa, myy

tai muutoin elinkeinotoimintansa yhteydessä luovuttaa kulutustavaroita ja kuluttajapalveluksia, sekä *muulla palvelun tarjoajalla* julkista tai yksityistä oikeushenkilöä, joka luovuttaa muussa kuin elinkeinotoiminnassa kulutustavaroita tai kuluttajapalveluksia kuluttajiin rinnastettavien henkilöiden käytettäväksi. Muulla palvelun tarjoajalla ei kuitenkaan tässä laissa tarkoiteta yleishyödyllistä yhdistystä siltä osin kuin se tarjoaa palveluksia jäsenilleen muussa kuin elinkeinotoiminnassa.

2 §

Lakia sovelletaan kulutustavaroihin ja kuluttajapalveluksiin siltä osin kuin niiden aiheuttamien terveys- ja omaisuusvaarojen ehkäisemisestä ei muussa lainsäädännössä ole säännöksiä, joissa edellytetään vähintään samaa turvallisuustasoa.

Elinkeinonharjoittajan sekä muun palvelun tarjoajan velvollisuudet

3 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetun elinkeinonharjoittajan sekä muun palvelun tarjoajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että kulutustavarasta tai kuluttajapalveluksesta ei aiheudu vaaraa kuluttajan tai kuluttajaan rinnastettavan henkilön taikka palveluksen vaikutuspiiriin kuuluvan muun henkilön terveydelle tai omaisuudelle. Elinkeinonharjoittajalla ja muulla palvelun tarjoajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kulutustavarasta ja kuluttajapalveluksesta sekä niihin liittyvistä riskeistä.

4 §

Jos elinkeinonharjoittaja tai muu palvelun tarjoaja saa tietoonsa tai hänen tulisi ammattitaitonsa perusteella hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä päättämään, että kulutustavarasta tai kuluttajapalveluksesta aiheutuu vaaraa kuluttajan, kuluttajaan rinnastettavan henkilön tai palveluksen vaikutuspiiriin kuuluvan muun henkilön terveydelle tai omaisuudelle, hänen on ilmoitettava tästä välittömästi valvontaviranomaiselle. Elinkeinonharjoittajan ja muun palvelun tarjoajan on samalla ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin hän on jo ryhtynyt vaaran takia.

Elinkeinonharjoittajan ja muun palvelun tarjoajan on tehtävä yhteistyötä valvontaviranomaisen kanssa vaaran torjumiseksi tämän sitä pyytäessä.

5 §

Elinkeinonharjoittajan ja muun palvelun tarjoajan on annettava markkinoinnissaan kuluttajille ja kuluttajiin rinnastettaville henkilöille tarvittavat tiedot, jotta he pystyvät arvioimaan kulutustavarihin ja kuluttajapalveluksiin liittyvät vaarat. Heidän on myös varmistauduttava siitä, että tiedot annetaan kuluttajille ja kuluttajiin rinnastettaville henkilöille ymmärrettävässä muodossa. Valvontaviranomainen voi vaatia, että elinkeinonharjoittaja tai muu palvelun tarjoaja antaa kuluttajille sopivalla tavalla tavaraan tai

palvelukseen liittyvän vaaran torjumisen tai ehkäisemisen kannalta tarpeellisia käyttö- tai toimintaohjeita, varoituksia tai muuta tietoa.

Tarkempia säännöksiä kulutustavaroita ja kuluttajapalveluksia koskevien kuluttajan tai kuluttajaan rinnastettavalle henkilölle tarpeellisten tietojen antamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Vaarallinen ja turvallinen kulutustavara ja kuluttajapalvelus

6 §

Terveydelle vaarallisena pidetään kulutustavaraa, joka rakenteessaan tai koostumuksessaan olevan vian tai puutteellisuuden taikka tavarasta annettujen totuudenvastaisten, harhaanjohtavien tai puutteellisten tietojen vuoksi voi aiheuttaa vamman, myrkytyksen, sairauden tai muun vaaran terveydelle, sekä kuluttajapalvelusta, joka suorittamistaansa liittyvän vian tai puutteellisuuden tai palveluksessa käytettävän tavaran rakenteessa tai koostumuksessa olevan vian tai puutteellisuuden taikka palveluksesta annettujen totuudenvastaisten, harhaanjohtavien tai puutteellisten tietojen vuoksi voi aiheuttaa vamman, myrkytyksen, sairauden tai muun vaaran terveydelle.

Omaisuudelle vaarallisena pidetään kulutustavaraa, joka 1 momentissa mainittujen seikkojen vuoksi voi vahingoittaa toista esinettä tai muuta omaisuutta, sekä kuluttajapalvelusta, joka voi 1 momentissa mainittujen seikkojen vuoksi vahingoittaa omaisuutta.

Kulutustavaraa tai kuluttajapalvelusta, joka ei ole 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla vaarallinen, pidetään turvallisena.

Vaatimuksenmukaisuuden arvioinnin perusteet

7 §

Kulutustavaraa tai kuluttajapalvelusta ei pidetä terveydelle tai omaisuudelle vaarallisena siltä osin kuin se on sellaisten yhdenmukaistettujen standardien mukainen, joita koskeva viittaus on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, ellei 3 momentista muuta johdu.

Kulutustavaran tai kuluttajapalveluksen vaarallisuutta arvioitaessa valvontaviranomaiset voivat lisäksi kiinnittää huomiota seuraaviin:

1) muut kuin 1 momentissa tarkoitetut turvallisuuskysymyksiä käsittelevät kansainväliset tai kansalliset standardit;

2) Euroopan yhteisöjen komission suositukset, jotka sisältävät tuoteturvallisuuden arviointia koskevia ohjeita;

3) valvontaviranomaisten ohjeet ja suositukset;

4) tuoteturvallisuutta koskevat käytännösäännöt;

5) nykyinen tieto ja tekniikka.

Vaikka kulutustavara tai kuluttajapalvelus on 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen vaatimuksenmukaisuuden arvioinnissa käytettävien perusteiden mukainen, valvontaviranomainen voi antaa 22—30 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen, jos osoittautuu, että tavara tai palvelus on tästä huolimatta terveydelle tai omaisuudelle vaarallinen.

Valvontaviranomaiset

8 §

Kuluttajavirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista sekä suunnittelee, ohjaa ja kehittää valvontaa. Kuluttajaviraston tehtävänä on myös huolehtia yleisestä tuoteturvallisuudesta annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/95/EY tarkoitetuista ilmoituksista Euroopan yhteisöjen komissiolle.

Vakavaa vaaraa aiheuttavien tuotteiden markkinoille saattamista, kaupan pitämistä ja käyttöä rajoittavien toimenpiteiden ilmoittamisesta Euroopan yhteisöjen komissiolle säädetään erikseen.

9 §

Tullilaitos valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten suoritamisen yhteydessä käytettävien tavaroiden maahantuonnissa sekä viennissä ja kauttakulje-

tuksessa sekä suunnittelee ja ohjaa valvontaa tältä osin.

10 §

Läänissä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamisen valvonta ja valvonnan ohjaus kuuluu lääninhallitukselle.

11 §

Kunnan tehtävänä on alueellaan valvoa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista. Kunnassa nämä tehtävät hoitaa kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (*kunnan valvontaviranomainen*). Valtuusto voi antaa lautakunnalle tai toimielimelle oikeuden siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle tai jaostolle, jolloin nämä voivat määrätä kiellon tämän lain 23 ja 24 §:n mukaisesti.

Kunta voi sopia toisen kunnan tai kuntayhtymän kanssa, että kunnalle tai sen viranomaiselle tässä laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, annetaan virkavastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi. Kuntayhtymä voi tehdä edellä tarkoitetun sopimuksen toisen kuntayhtymän kanssa, jos siihen on kuntayhtymän jäsenkuntien suostumus.

12 §

Viranomaisen, joka valvoo muun lainsäädännön nojalla sellaisten kulutustavaroiden tai kuluttajapalvelusten turvallisuutta, joita tämä laki ei 2 §:n mukaan koske, on valvonnassaan noudattettava niitä tämän lain säännöksiä, jotka koskevat elinkeinonharjoittajien velvollisuuksia sekä valvontaviranomaisten toimivaltuuksia ja oikeuksia, jollei edellä tarkoitetussa muussa lainsäädännössä ole säännöksiä, joita noudattamalla päästään vähintään samaan turvallisuustasoon.

Valvontaviranomaisten velvollisuudet ja toimivaltuudet

13 §

Valvontaviranomaisten on hoidettava tehtävänsä tehokkaalla ja mahdollisimman tarkoituk-

senmukaisella tavalla. Olosuhteiden vaatiessa tehtävät on asetettava tärkeysjärjestykseen.

14 §

Kuluttajavirasto laatii tämän lain valvonnan toimeenpanon ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi valtakunnallisen valvontaohjelman. Ohjelmassa määritellään tarkastukset, valvontakohtetyyppien tarkastustiheydet ja esitetään valtakunnallinen näytteenottosuunnitelma. Ohjelmassa esitetään myös valvontakohtetyyppien riskinarvioinnin perusteet sekä menetelmät ohjelman toteutumisen arviointia varten.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarkemmin säätää valtakunnallisesta valvontaohjelmasta ja sen sisällöstä.

Tämän lain mukainen valtakunnallinen valvontaohjelma on osa ympäristöterveydenhuollon valtakunnallista valvontaohjelmaa, johon kuuluvat myös ne valtakunnalliset valvontaohjelmat, joita säädetään muissa ympäristöterveydenhuollon laeissa.

15 §

Kunta laatii kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten valvontaa varten valvontasuunnitelman siten, että valvonta on laadukasta, säännöllistä ja ehkäisee kulutustavaroihin ja kuluttajapalveluksiin liittyviä vaaroja. Valvontasuunnitelmassa on ainakin määritettävä suoritettavat tarkastukset, valvontakohteiden tarkastustiheys, siinä on oltava näytteenottosuunnitelma sekä arvioitava valvontasuunnitelman toteutumista.

Kunnan valvontasuunnitelmassa on otettava huomioon Kuluttajaviraston laatima valtakunnallinen valvontaohjelma. Valvontasuunnitelma on tarkistettava kolmen vuoden välein ja muulloinkin, jos sitä on pidettävä tarpeellisena.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valvontasuunnitelman sisällöstä. Tähän kuuluvat valvontasuunnitelmaan kuuluvien tarkastusten määrittely, arvio valvontakohteiden tarkastustiheydestä, näytteenottosuunnitelma ja valvontasuunnitelmien toteutumisen arviointi.

16 §

Elinkeinonharjoittajan ja muun palvelun tarjoajan on annettava valvontaviranomaiselle tämän määräämässä ajassa lain noudattamisen valvonnassa tarpeelliset tiedot, erityisesti siltä osin kuin ne ovat tarpeen tavaroiden ja palvelusten yksilöimiseksi ja tarvittaessa niiden jäljittämiseksi, sekä valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa vaadittaessa esitettävä viranomaisille tarkastusta varten kirjanpitoa, kirjeenvaihtonsa ja varastonsa sekä annettava tehtävän suorittamisessa tarpeellinen apu.

Tarkempia säännöksiä kulutustavaroita ja kuluttajapalveluksia koskevien valvontaviranomaisen kannalta tarpeellisten tietojen antamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Valvontaviranomaisella on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Asumiseen tarkoitettuihin tiloihin valvontatoimenpiteet voidaan kuitenkin ulottaa vain, jos on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:ssä tarkoitettu terveystarkastus.

18 §

Valvontaviranomaisella on oikeus ottaa kulutustavaroista tai kuluttajapalveluksista näytteitä, jos se on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellista. Valvontaviranomainen voi käyttää näytteiden ottamisessa ja tutkimisessa sekä riskinarvioinnissa apunaan ulkopuolista asiantuntijaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu näyte on, jos elinkeinonharjoittaja tai muu palvelun tarjoaja sitä vaatii, korvattava käyvän hinnan mukaan, jollei havaita, että kulutustavara tai kuluttajapalvelus on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastainen. Jos näytteestä tai sen tutkimisesta peritään maksu sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään, näytteestä ei kuitenkaan tarvitse suorittaa korvausta.

Jos kulutustavara tai kuluttajapalvelus ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia, valvontaviranomainen voi velvoittaa elinkeinonharjoittajan tai muun palvelun tarjoajan korvaamaan kulutustavaran tai kuluttajapalveluksen hankinnasta, testauksesta ja tutkimisesta aiheutuneet kustannukset.

Näytteiden ottamisesta on voimassa, mitä edellä 17 §:ssä säädetään valvontatoimien ulottamisesta asumiseen tarkoitettuihin tiloihin.

19 §

Tämän lain mukaista viranomaisvalvontaa varten tutkimuksia ja selvityksiä tekevällä asiantuntijalla tulee olla tutkimusten ja selvitysten edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys. Tällaiseen ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan virkamiehen esteellisyyttä koskevia hallintolain (434/2003) säännöksiä.

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten edellyttämiä viranomaisille tarkoitettuja tutkimuksia tekevällä laboratoriolla tulee olla tutkimuksen suorittamiseen tarvittava asiantuntemus ja muut valmiudet. Laboratoriolla tulee olla asianmukainen laadunvarmistusjärjestelmä, ja laboratorion on pystyttävä osoittamaan tekemiensä määritelmien luotettavuus.

Kauppa- ja teollisuusministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen asiantuntijoiden pätevyydestä sekä tuoteturvallisuuteen kuuluvia tutkimuksia tekevästä laboratorioista.

Valvonnasta perittävät maksut

20 §

Kunta perii elinkeinonharjoittajalta ja muulta palvelun tarjoajalta kunnan hyväksymän taksan mukaisen maksun 15 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisista tarkastuksista. Kunnan tulee määritellä suoritteistaan perimänsä maksut siten, että ne vastaavat enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

21 §

Tässä laissa säädetty maksut voidaan periä ilman tuomiota ja päätöstä siinä järjestyksessä

kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosotto-toimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

Valvontakeinot

22 §

Jos kulutustavaraan tai kuluttajapalvelukseen liittyvä vaara terveydelle tai omaisuudelle voidaan tehokkaasti torjua tai ehkäistä taikka vaaran suuruutta voidaan olennaisesti vähentää korjaus-, oikaisu- tai tiedottamistoimenpitein, valvontaviranomainen voi määrätä, että elinkeinonharjoittajan tai muun palvelun tarjoajan on toteutettava tällaiset toimenpiteet valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa ja määräämällä tavalla.

Valvontaviranomainen voi myös määrätä, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella taikka että elinkeinonharjoittajan tai muun palveluntarjoajan toiminta keskeytetään tai kielletään.

23 §

Jos kulutustavara tai kuluttajapalvelus on terveydelle tai omaisuudelle vaarallinen:

1) Kuluttajavirasto tai 12 §:ssä tarkoitettu muu viranomainen voi kieltää elinkeinonharjoittajaa valmistamasta tai suorittamasta sitä, pitämästä sitä kaupan, myymästä sitä tai luovuttamasta sitä muutoin elinkeinotoiminnan yhteydessä, sekä kieltää muuta palvelun tarjoajaa luovuttamasta sitä kuluttajiin rinnastettavien henkilöiden käytettäväksi; Kuluttajavirasto tai 12 §:ssä tarkoitettu muu viranomainen voi samalla määrätä, että elinkeinonharjoittajan on tehokkaasti ja välittömästi poistettava vaaralliset kulutustavarat markkinoilta, sekä määrätä palveluksen tarjoavan elinkeinonharjoittajan tai muun palvelun tarjoajan huolehtimaan siitä, että vaarallisia kuluttajapalveluksia ei enää tarjota kuluttajille; sekä

2) tulliviranomainen voi kieltää kulutustavaran tai kuluttajapalveluksen suorittamisen yhteydessä käytettävän tavaran maahantuonnin.

Jos kulutustavara tai kuluttajapalvelus taikka niistä annetut tiedot eivät ole tämän lain nojalla annettujen säännösten mukaisia, myös läänin-

hallitus tai kunnan valvontaviranomainen voi määrätä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kiellon tai antaa siinä tarkoitetun määräyksen. Tulliviranomainen voi tässä tapauksessa kieltää kulutustavaran tai kuluttajapalveluksen suorittamisen yhteydessä käytettävän tavaran maahantuonnin.

Elinkeinonharjoittajan ja muun palvelun tarjoajan on annettava kiellon määränneelle valvontaviranomaiselle tämän määräämässä ajassa selvitys siitä, millä tavoin hän on toimeenpannut tässä pykälässä tarkoitettuun kieltoon liitetyn määräyksen, jonka mukaan kulutustavarat on poistettava markkinoilta tai huolehdittava siitä, että vaarallisia kuluttajapalveluksia en enää tarjota kuluttajille.

24 §

Jos on ilmeistä, että kulutustavara tai kuluttajapalvelus on 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla terveydelle vaarallinen, valvontaviranomainen voi määrätä 23 §:ssä tarkoitetun kiellon väliaikaisena. Väliaikainen kiello on voimassa, kunnes asia lopullisesti ratkaistaan mainitun pykälän nojalla. Valvontaviranomainen voi määrätä väliaikaisen kiellon samanaikaisesti kuin se antaa 22 §:ssä tarkoitetun korjaus- ja oikaisumääräyksen, tai määrää toiminnan keskeytettäväksi, jolloin kiello on voimassa korjaus- ja oikaisu-toimenpiteelle asetetun määräajan.

Tapauksissa, joissa lääninhallitus tai kunnan valvontaviranomainen ei ole 23 §:n 2 momentin mukaan oikeutettu määräämään mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettua kielloa, sen on saatettava tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu väliaikaista kielloa koskeva määräyksensä kiellosta tiedoksi Kuluttajavirastolle 14 päivän kuluessa määräyksestä.

Kun väliaikainen kiello on asetettu, kysymys 23 §:ssä tarkoitetun kiellon antamisesta on ratkaistava ensi tilassa.

25 §

Jos kulutustavara tai kuluttajapalvelus voi aiheuttaa vakavan terveysvaaran, Kuluttajavirasto ja tulliviranomainen voivat 23 §:ssä tarkoitetun

kiellon lisäksi kieltää sen tai kuluttajapalveluksen suorittamisen yhteydessä käytetyn tavaran maastaviennin tai kuljettamisen maan kautta.

Kuluttajavirasto voi määrätä 1 momentissa tarkoitetun kiellon myös väliaikaisena, jos on ilmeistä, että kulutustavarasta tai muusta momentissa tarkoitetusta tavarasta voi aiheutua välitöntä vaaraa terveydelle.

26 §

Jos 22—25 §:ssä tarkoitettuja kieltoja ja määräyksiä ei voida pitää riittävinä, Kuluttajavirasto tai tulliviranomainen taikka 12 §:ssä tarkoitettu muu viranomainen voi määrätä elinkeinonharjoittajan tai muun palvelun tarjoajan hallussa olevan tavaran taikka 27 tai 28 §:n nojalla kuluttajan elinkeinonharjoittajalle palauttaman tavaran hävitettäväksi tai, jos tätä ei katsota tarkoituksenmukaiseksi, määrätä, miten tavaran suhteen muutoin on meneteltävä.

27 §

Kun Kuluttajavirasto tai 12 §:ssä tarkoitettu muu viranomainen on 23 §:n nojalla määrännyt kulutustavaraa koskevan kiellon, se voi määrätä elinkeinonharjoittajan ryhtymään toimenpiteisiin, jotka koskevat jo kuluttajan hallussa olevaa kulutustavaraa ja joiden nojalla kulutustavaraan liittyvä vahingonvaara voidaan torjua ja kuluttajan oikeudellinen asema turvata.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla määräyksellä elinkeinonharjoittaja voidaan velvoittaa:

1) korjaamaan tavara niin, että sen rakenteessa tai koostumuksessa olevasta viasta tai puutteesta taikka siitä annetuista totuudenvastaisista tai harhaanjohtavista tai puutteellisista tiedoista aiheutuva vaara poistuu (*korjaaminen*);

2) ottamaan takaisin kuluttajalta tavara, joka on 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vaarallinen, sekä antamaan sen tilalle samanlaisen tai samankaltaisen tavaran, joka ei ole vaarallinen (*vaihto*); taikka

3) purkamaan kauppa (*kaupan purku*).

Kuluttajavirasto tai 12 §:ssä tarkoitettu muu viranomainen voi antaa 1 momentissa tarkoitettua määräyksen myös, jos 23 §:ssä tarkoitettua kielloa ei voida määrätä sen vuoksi, että kysy-

myksessä olevia kulutustavaroita ei ole enää elinkeinonharjoittajan hallussa, ja jos määräyksen antamiseen on painavia syitä.

28 §

Kun Kuluttajavirasto tai 12 §:ssä tarkoitettu muu viranomainen on 23 §:n nojalla määrännyt kuluttajapalvelusta koskevan kiellon, se voi määrätä elinkeinonharjoittajan tai muun palvelun tarjoajan ryhtymään toimenpiteisiin, jotka koskevat jo kuluttajan hallussa olevaa kuluttajapalvelusta ja joilla kuluttajapalvelukseen liittyvä vahingonvaara voidaan torjua ja kuluttajan oikeudellinen asema turvata.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla määräyksellä elinkeinonharjoittaja tai muu palvelun tarjoaja voidaan velvoittaa:

1) korjaamaan palvelus niin, että sen suorittamistavassa tai sen suorittamisen yhteydessä käytettävän tavaran rakenteesta tai koostumuksesta olevasta viasta tai puutteesta taikka siitä annetuista totuudenvastaisista, harhaanjohtavista tai puutteellisista tiedoista aiheutuva vaara poistuu (*korjaaminen*); taikka

2) purkamaan kuluttajapalvelusta koskeva sopimus (*sopimuksen purku*).

Kuluttajavirasto tai 12 §:ssä tarkoitettu muu viranomainen voi antaa 1 momentissa tarkoitettua määräyksen myös, jos 23 §:ssä tarkoitettua kieltoa ei voida määrätä sen vuoksi, että elinkeinonharjoittaja tai muu palvelun tarjoaja ei enää suorita kysymyksessä olevia kuluttajapalveluksia, ja jos määräyksen antamiseen on painavia syitä.

29 §

Sen lisäksi, mitä 27 ja 28 §:ssä säädetään, kuluttajan sekä tavaran tai palveluksen myyneen elinkeinonharjoittajan tai muun palvelun tarjoajan oikeuksia ja velvollisuuksia koskee, mitä kuluttajansuojalaissa (38/1978) ja kauppalaissa (355/1987) sekä niiden nojalla säädetään. Kuluttaja on kuitenkin oikeutettu saamaan hyväkseen 27 ja 28 §:ssä tarkoitettua määräyksen mukaisen oikaisutoimenpiteen, vaikka hän ei olisi tehnyt virheilmoitusta eikä voisi palauttaa tavaraa tai

palvelusta olennaisesti muuttamattomana tai vähentymättömänä.

30 §

Valvontaviranomainen, joka on määrännyt 23 tai 24 §:ssä tarkoitettua kiellon taikka antanut 27 tai 28 §:ssä tarkoitettua määräyksen, voi velvoittaa elinkeinonharjoittajan tai muun palvelun tarjoajan tiedottamaan valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa ja määräämällä tavalla kiellostai määräyksestä, tavaraan tai palvelukseen taikka niiden käyttämiseen liittyvästä vaarasta ja kuluttajien oikeuksista. Tiedottamista koskeva määräys voidaan antaa myös silloin, kun 23 §:ssä tarkoitettua kieltoa ei voida määrätä sen vuoksi, että kysymyksessä olevia kulutustavaroita ei ole enää elinkeinonharjoittajan hallussa taikka että elinkeinonharjoittaja tai muun palvelun tarjoaja ei enää suorita kysymyksessä olevia kuluttajapalveluksia, ja kun tiedottamisveloitteen asettamiselle on painavia syitä.

31 §

Valvontaviranomaisen 22—30 §:n nojalla määräämää kieltoa tai antamaa määräystä on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisistä syistä ole tarpeetonta.

Valvontaviranomainen voi asettaa 5 §:ssä tarkoitettujen tietojen antamisen sekä 16 §:ssä tarkoitettua tiedonantovelvollisuuden ja asiakirjojen esittämisvelvollisuuden noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua uhkasakon tuomitsee maksettavaksi hallinto-oikeus.

Virka-apu

32 §

Poliisin on annettava valvontaviranomaisille tässä laissa tai sen nojalla säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua.

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

33 §

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovel-

vollisuuden estämättä tämän lain mukaisia tehtäviä suoritettaessa saatuja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja saa luovuttaa valvontaviranomaiselle valvontatehtävää varten sekä syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi.

Muutoksenhaku

34 §

Edellä 24 §:n nojalla annettuun päätökseen väliaikaisesta kiellosta sekä 31 §:n nojalla annettuun uhkasakon asettamista koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Kunnan viranhaltijan tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen tyytymättömällä on oikeus saattaa päätös 11 §:ssä tarkoitetun lautakunnan tai muun toimielimen käsiteltäväksi. Vaatimus päätöksen oikaisemisesta on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianomainen on saanut päätöksestä tiedon. Päätökseen on liitettävä ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemisestä. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä viipymättä.

Edellä 11 §:ssä tarkoitetun kunnan lautakunnan tai muun toimielimen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädettyssä järjestyksessä valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Edellä 15 §:ssä tarkoitettua valvontasuunnitelmaa koskevaan kunnan päätökseen haetaan muutosta noudattaen, mitä muutoksenhausta kuntalaissa (365/1995) säädetään. Valvontasuunnitelmaa koskeva päätös saadaan muutoksenhausta huolimatta panna täytäntöön, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

35 §

Valvontaviranomaisen 22—30 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Rangaistussäännös

36 §

Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä terveysrikoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 1 §:ssä.

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo 22—30 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai määräystä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *tuoteturvallisuusrikkomuksesta* sakkoon.

Se, joka rikkoo 22—30 §:n nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

Erinäiset säännökset

37 §

Kunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettua lakia (733/1992), jollei lailla toisin säädetä.

38 §

Kauppa- ja teollisuusministeriön yhteydessä toimii tuoteturvallisuusasiain neuvottelukunta.

Neuvottelukunnan tehtävänä on seurata tuoteturvallisuuslainsäädännön soveltamista ja sen valvontaa, antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita lainsäädännön ja sen valvonnan kehittämiseksi samoin kuin käsitellä muita tämän lain täytäntöönpanoon sekä kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuuden kehittämiseen liittyviä asioita. Neuvottelukunnan tulee myös suunnitella toimenpiteitä tarpeellisen yhteistyön järjestämiseksi elintarvikevalvontaa, työsuojelua, pelastustointia, standardisointia, tutkimusta ja testausta sekä muita kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuuteen liittyviä asioita käsittelevien kanssa.

39 §

Tuoteturvallisuusasiain neuvottelukuntaan kuuluu valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan määräämä puheenjohtaja ja varapuheen-

johtaja sekä enintään kahdeksantoista muuta jäsentä. Varapuheenjohtajalle ja muulle jäsenelle valtioneuvosto määrää henkilökohtaisen varajäsenen.

Neuvottelukunnan puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan ja kuuden muun jäsenen ja heidän varajäsentensä tulee olla henkilöitä, joiden ei voida katsoa edustavan elinkeinonharjoittajien tai kuluttajien etuja. Näistä vähintään neljän jäsenen ja heidän varajäsentensä tulee olla perehtyneitä kulutustavaroiden turvallisuuteen liittyviin tutkimus- tai tarkastustehtäviin. Kuusi jäsentä ja heidän varajäsenensä määrätään palkansaajien ja kuluttajien sekä kuusi jäsentä ja heidän varajäsenensä elinkeinonharjoittajien olosuhteisiin perehtyneistä henkilöistä.

Jos neuvottelukunnan jäsen tai varajäsen eroaa kesken toimikautensa, kauppa- ja teollisuusministeriö määrää hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen tai varajäsenen ottaen huomioon, mitä 2 momentissa säädetään.

40 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää kulutustavaroille ja kuluttajapalveluksille ase-

tettavista vaatimuksista terveyden ja omaisuuden suojaamiseksi.

Voimaantulo

41 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 14, 15, 20 ja 21 §:n säännökset valvonasta perittävistä maksuista tulevat kuitenkin voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan 12 päivänä joulukuuta 1986 annettu tuoteturvallisuuslaki (914/1986) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Jos muualla lainsäädännössä viitataan tuoteturvallisuuslakiin, tämän lain voimaan tultua sovelletaan tuoteturvallisuuslain asemesta tämän lain säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Kumotun tuoteturvallisuuslain nojalla annetut säädökset ja määräykset jäävät edelleen voimaan, kunnes niistä tämän lain nojalla toisin säädetään.

Laki

eräiden vakavaa vaaraa aiheuttavien tuotteiden markkinoille saattamista, kaupan pitämistä ja käyttöä rajoittavien toimenpiteiden ilmoittamisesta Euroopan yhteisöjen komissiolle

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tämä laki koskee ilmoituksia Suomessa tootetuista toimenpiteistä tapauksissa, joissa kuluttajille tarkoitettujen tai kuluttajien todennäköisesti käyttämien tuotteiden markkinoille saattamista, kaupan pitämistä tai käyttöä rajoite-

taan sen vuoksi, että tuote aiheuttaa vakavaa vaaraa.

Tätä lakia ei sovelleta ilmoituksiin elintarvikkeiden, lääkeaineiden eikä lääkinnällisten laitteiden markkinoille saattamista, kaupan pitämistä tai käyttöä rajoittavista toimenpiteistä.

2 §

Kun Suomessa toteutetaan tai päätetään toteuttaa tai sopia elinkeinonharjoittajien kanssa taikka suositella heille vapaaehtoisia tai pakollisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää tai rajoittaa tuotteen kaupan pitämistä tai mahdollista käyttöä Suomessa taikka asettaa sille erityisehtoja sen vuoksi, että tuote aiheuttaa vakavaa vaaraa, tästä on ilmoitettava välittömästi Euroopan yhteisöjen komissiolle.

Jos tuotteesta aiheutuvan vakavan vaaran vaikutukset eivät ulotu tai eivät voi ulottua Suomen alueen ulkopuolelle, 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava vain, jos toimenpiteisiin liittyy tietoja, joilla saattaa olla tuoteturvallisuuden kannalta merkitystä muille Euroopan unionin jäsenvaltioille.

3 §

Kuluttajavirasto lähettää 2 §:ssä tarkoitettut ilmoitukset komissiolle. Kuluttajavirasto myös vastaanottaa yleisestä tuoteturvallisuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/95/EY 12 artiklan mukaiset komission ilmoitukset muiden jäsenvaltioiden toteuttamista kuluttajille tarkoitettujen tai kuluttajien todennäköisesti käyttämien tuotteiden markkinoille saattamista, kaupan pitämistä tai käyttöä rajoittavista toimenpiteistä ja lähettää ne viipymättä niille kansallisille valvontaviranomai-

sille, joilla on Suomessa toimivalta kysymyksessä olevien tuotteiden osalta.

Valvontaviranomaisen, joka toteuttaa 2 §:ssä tarkoitettua toimenpiteen, josta on ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle, on annettava toimenpiteestä välittömästi tieto Kuluttajavirastolle, jotta virasto voi lähettää tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen komissiolle. Jos valvontaviranomainen katsoo, että tuotteesta aiheutuvan vakavan vaaran vaikutukset eivät voi ulottua Suomen alueen ulkopuolelle, ja että 2 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä ei siten ole tarpeen ilmoittaa Euroopan yhteisöjen komissiolle, se ei tee ilmoitusta Kuluttajavirastolle.

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava viipymättä Kuluttajavirastolle, onko Suomessa ryhdytty toimenpiteisiin 1 momentissa tarkoitettua komissiosta saadun muussa jäsenvaltiossa toteutettua toimenpidettä koskevan ilmoituksen takia ja mitkä nämä toimenpiteet ovat.

4 §

Tarkempia säännöksiä tässä laissa tarkoitetuista ilmoitusmenettelyistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 2003